

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe ani și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

De către cine se poate face recurs în casașiune contra ordonanțelor de adjudecare și dacă se poate, prin renunțarea la dreptul de recurs, investi cu formula executorie și executa ordonanțele de adjudecare, înaintea termenului de 40 zile? de d-l Ioan D. Filitti.

Buletinul publicațiilor judiciare, tribunalul Putna.

De către cine se poate face recurs în casașiune contra ordonanțelor de adjudecare și dacă se poate, prin renunțarea la dreptul de recurs, investi cu formula executorie și executa ordonanțele de adjudecare, înaintea termenului de 40 zile? ¹⁾

— URMARE —

III

În prima parte a acestui studiu, publicat într'un număr precedent, m'am oprit la cestiunea incompetenței juridiciale ca motiv de recurs contra ordonanțelor de adjudecare. Prin urmare urmează să continuăm a examina dacă această excepțiune poate fi ridicată deadreptul la Curtea de casație, adică *omisso medio*, și de către cine?

Incompetența juridiciale este o incompetență radicală; este incompetența absolută a unei jurisdicțiuni de a reține și de a judeca afacerea de care este sezisată, chiar cu învoirea părților.

De pildă, incompetența juridiciale are loc: când delictul militar este deferit tribunalelor ordinare; când litigiul civil sau comercial este supus judecăței

tribunalelor militare; când afacerea corecțională este trimisă în judecata jurisdicțiunii administrative (tribunale disciplinare sau consilii administrative, etc.); când o urmărire imobiliară și o vânzare silită sunt cerute dinaintea Curților de apel sau prin judecătoarele de ocol.

În primele trei exemple avem de a face cu incompetența juridiciale propriu zisă, iar în cel din urmă exemplu cu o incompetență absolută.

Incompetența juridiciale propriu zisă se întemeiază pe principiul constituțional al separațiunii puterilor.

Incompetența absolută menționată se întemeiază pe regula legală a ordinii sau categoriei căreia aparține organul sau autoritatea juridiciale.

Principiul separațiunii puterilor admis în legislațiunile moderne, reprezintă reacțiunea liberală modernă împotriva confuziunii puterilor și împotriva arbitrarului puterii absolute a Statului.

Însă, astăzi, sub domnia legilor, sancțiunea principiului politic ocrotitor al separațiunii puterilor găsește o foarte rară aplicațiune în domeniul judecătoresc, fiindcă nu se poate întâmpla, bunioară ca un tribunal militar sau jurisdicțiune administrativă oare care să fie sezimate de o urmărire imobiliară, care aparține tribunalelor de prima instanță.

Regula legală a ordinii sau categoriei căreia aparține instanța de judecată este o regulă de ordine publică, întrucât ea privește bazele organizării judiciare. Sancțiunea acestei reguli are și ea o aplicațiune foarte

¹⁾ Vezi *Dreptul* No. 5 din 19 Ianuarie 1914.

rară, chiar aproape de loc în materia de care ne ocupăm în studiul de față, pentru că nu se poate admite ca o Curte de apel sau ca o judecătorie de ocol, etc., să fie sezise de o urmărire imobiliară, și să o rețină chiar dacă părțile ar consimți, fără totuși ca desezisarea din oficiu să constituie o tăgadă de dreptate.

Art. 109 pr. civilă, se rostește astfel: «incompetința de ordine publică a instanței se va putea ridica chiar înaintea Curții de casație, în orice stare a pricinii și chiar din oficiu».

Expunerea de motive a legii de procedură din 1900, declară în proprii termeni că prin art. 109, «s'a hotărât că numai necompetința privitoare la ordinea constitutivă a judecății, la categoria din care face parte tribunalul are caracter de ordine publică și se poate invoca pentru prima oară înaintea Curții de casație».

Dispoziția art. 109 pr. civilă, rămâne dar cu o sferă de aplicațiune mai limitată, mărginită în materie de hotărâri mai ales, la: ordinea constitutivă a completului de judecată, potrivit art. 32 din legea organică a Inaltei Curți de casație, după care se poate cere casarea unei hotărâri când pricina s'a judecat și hotărât de un număr incomplet de judecători, sau când judecătorii n'au luat parte la toate ședințele de înfățișare, sau care nu îndeplineau condițiunile cerute de lege, cazuri rare de tot în stadiul actul al educațiunii profesionale a magistraților.

Rezultă de aci două consecințe pozitive:

a) Că cestiunea conflictelor de atribuțiuni între jurisdicțiunile aparținând diferitelor puteri în Stat, intră în cadrul dispozițiunilor din legea organică a Inaltei Curți de casație;

b) Că există regula, că, în contra ordonanțelor de adjudecare, se poate face și direct recurs în casație, în virtutea textului excepțional referitor la incompetința absolută, de oarece art. 562 pr. civilă, prevede ca motiv de casare a ordonanței de adjudecare și incompetința, fără a distinge între incompetința personală (relativă) și incompetința de ordine publică (absolută).

Nici o dificultate asupra principiului (regula de sub litera b); însă pentru aplicațiunea lui se ivește întrebarea dacă pot îndrepta recursul pe acest motiv și creditorii sau terții neintervenienți la urmărire?

S'ar părea că da, fiind vorba de o excepțiune de ordine publică, care se poate invoca în orice stare a procesului și chiar din oficiu.

Cu toate acestea nu șocotesc exactă părerea.

Legea nu spune că excepțiunea se poate invoca de oricine (afară de părțile în proces) și căile de atac sau de reformare a hotărârilor prevăzute în sistemul procedural aparțin celor care figurează în hotărâre, mai cu seamă calea recursului. Creditorii și terții neintervenienți la urmărire, spre a deduce în judecata Curții de casație motivul incompetinței, bazat fie pe principiul separațiunii puterilor fie pe regula legală de ordine publică înscrisă în art. 109 pr. civilă, trebuie să invoace:

1. Sau împrejurarea că urmărirea s'a făcut dinaintea unui tribunal militar, unei autorități administrative, etc.

2. Sau cazurile când urmărirea imobiliară ar fi avut loc dinaintea unei Curți de apel, judecătorie de ocol, etc., ori cazurile enumerate de art. 32 din legea organică a Inaltei Curți de casație (adică numărul incomplet al judecătorilor, incapacitatea lor legală de a judeca din cauza lipsei condițiunilor de funcționare, neparticiparea judecătorilor cari au semnat hotărârea la toate ședințele în care s'a desbătut o cestiune privind drepturile și interesele părților).

Prima ipoteză (în caz de incompetință propriu zis jurisdicțională) este absurdă, căci fără îndoială nu se va prezenta niciodată în practică.

De când funcționează puterea judecătorească, atât la noi cât și în țările de unde am imitat legislațiunea noastră, nu se cunoaște asemenea caz extraordinar al unei urmăriri imobiliare, efectuate de un tribunal militar, administrativ ori financiar.

Ipotezele absurde nu se țin în seamă; pe ele nu trebuiesc întemeiate argumente juridice.

Legiuitorul când a prescris recursul în casațiune în materie de conflicte de atribuțiuni între autoritățile diferitelor puteri în stat, s'a referit mai ales la cazurile delictelor săvârșite de cetățeni pe timpul sau cu ocazia serviciului militar și altele asemenea, în care delimitarea atribuțiunilor constituie o cestiune de competență delicată și discutabilă (probă art. 5 alin f și art. 31 alin. c din legea organică a Inaltei Curți de casație); deci legiuitorul s'a referit la ceea ce se întâmplă mai des (de eo quod plerumque fit), iar nu la cazurile imposibile de admis.

A doua ipoteză (cazul incompetenței absolute) — este în prim rând tot atât de absurd — cum am arătat mai sus, discutând deosebirea dintre incompetența jurisdicțională propriu zisă și incompetența absolută, repet este tot atât de absurd a admite o urmărire imobiliară prin Curtea de apel ori judecătoria de ocol, sau un conflict de atribuțiuni în această materie între un tribunal și o Curte de apel sau o judecătorie (ipoteza art. 5 alin. *g* din legea casației).

În al doilea rând, creditorii sau terții neintervenienți la urmărire, dacă vor ataca ordonanța de adjudecare cu recurs, pentru unul din motivele enumerate de art. 32 alin. 1, 7 și 4 din legea organică a Inaltei Curți de casație și justiție, ar trebui să se plângă că au fost judecați de un număr insuficient de judecători sau care n'au participat la toate ședințele în care s'a discutat dreptul lor, sau care nu întrunesc condițiunile legale de a se fi pronunțat asupra aceluși drept.

Dar cum se vor plânga ei că au fost astfel judecați, când ei n'au participat la judecată, când ei n'au figurat în instanță?

Excepțiunea incompetenței absolute (adică din cauza ordinii constitutive a judecății sau din cauza categoriei căreia aparține tribunalului) nu este asimilabilă cu excepțiunea nulității de drept a actelor radical nule.

Nulitatea absolută a actului îl face neexistent, lipsit de orice efect legal; și de aceea orice persoană interesată, când i s'ar opune actul, are dreptul ca imediat să se constate inexistența actului și ineficacitatea dreptului bazat pe el.

Din contra, hotărârea sau ordonanța de adjudecare, ce ar cuprinde de exemplu unul din viciurile prevăzute de alin. 1, 2, 4 al art. 32 precitat, nu este inexistentă, nu este declarată de lege nulă, ci numai supusă anulării prin recurs în casație.

Prin urmare ordonanța de adjudecare, ca și orice hotărâre, dacă n'a fost atacată cu recurs și casată rămâne investită cu putere și produce întregul său efect legal.

O asemenea ordonanță de adjudecare, definitivă prin nefacerea recursului, va deveni un titlu valabil de proprietate pentru adjudecatar, fără putință pentru vreun creditor sau terțiu interesat să opună nulitatea ei, pe motivul incompetenței absolute; pe când

actul radical nul poate fi, oicând se produce, recunoscut ca inexistent.

Astfel se explică pentru ce oricine, și oicând are interes, poate să se împotrivescă eficacității actului nul de drept, și pentru ce numai părțile care au figurat în instanță (afară de ministerul public în interesul legii) pot să atace cu recurs o ordonanță de adjudecare, când ar cuprinde un viciu de incompetență absolută.

Glasson, unul din teoreticienii procedurii civile, în tratatul său «Précis de procédure civile» zice «l'exception d'incompétence peut être proposée par toute partie au procès» (t. I, pag. 480).

Este adevărat că tot el împărtășește părerea că nu se poate acoperi nici expres nici tacit incompetența absolută, prin achiesarea sau executarea voluntară a hotărârei pronunțată în asemenea condițiuni.

Inalta noastră Curte de casație a adoptat aceeași soluțiune în jurisprudența asupra materiei.

Vom examina cestiunea aceasta specială mai la vale, când ne vom ocupa despre renunțarea la dreptul de recurs, fiindcă se interpretează că renunțarea echivalează cu o confirmare.

Pe baza considerațiunilor expuse, suntem în drept a formula următoarele reguli juridice în ce privește dreptul de recurs direct în casație contra ordonanțelor de adjudecare:

A) Recursul d'ad dreptul în casație este admis în materie de incompetență jurisdicțională și de incompetență absolută: primul caz de recurs, însă, este aproape numai teoretic; cel'alt are loc când instanța, căreia s'a adresat cererea de urmărire imobiliară nu aparține categoriei instanțelor judecătorești, însărcinate cu urmărirea imobiliară (caz iarăși pur și simplu teoretic), sau când se pot formula motivele arătate de art. 32 din legea organică a Inaltei Curți de casație.

B) Numai debitorul, creditorul urmărit și ceil'alți creditori sau terții interesați, intervenienți la urmărire, pot ataca cu recurs d'a dreptul și pentru prima oară ordonanțele de adjudecare, ce ar fi pronunțate și eliberate cu călcarea dispozițiunilor prescrise de art. 32 menționat.

C) Ordonanța de adjudecare, ce ar fi atinsă de viciul unei incompetențe absolute, nu se poate anula

decât dacă este atacată cu recurs în termenul fatal de 40 de zile; iar, dacă termenul expiră fără a se face recurs, ordonanța de adjudecare valorează ca un titlu de proprietate definitiv, și inatacabil din toate punctele de vedere afară de ipoteza vițiilor a însuși titlului de proprietate al debitorului expropriat conform art. 565, 568 pr. civilă.

IV

Am studiat până aci cazurile în care se poate face recurs contra ordonanțelor de adjudecare, și am determinat, cred cu precizie, că sunt acele edictate de art. 562 pr. civilă combinat cu 732, 735, 108 și 109 pr. civilă.

Este totuși un articol 736 al. 3 pr. civilă care conține o dispoziție neimportantă, de natură a impune întrebarea dacă nu este aplicabil în materia urmăririi imobiliare, dacă nu constituie un motiv special de recurs contra ordonanțelor de adjudecare, deci un nou caz de casare.

Acest articol 736 al. 3, pus sub paragraful referitor la nulități, vizează nulitățile actelor făcute cu călcarea legii, și sună astfel: „nulitatea ne propusă la instanța de fond se va putea propune d'adrechtul înaintea Curței de casație, de câte ori privește ordinea publică legală și nu cere o verificare a elementelor de fapt”.

Ce se înțelege prin nulitatea de ordine publică legală?

Textul articolului este negreșit vag, și nici expunerea de motive nu dă lămurire asupra înțelesului și cuprinderii lui.

Cu ocazia dezbaterilor parlamentare în Cameră, și după intervenirea insistentă a d-lui Al. Marghiloman, d-l Dissescu autorul legii și ministrul justiției a declarat că expresiunea nulitate de ordine publică legală înseamnă nulitatea de ordine publică ce se întemeiază pe violarea unui text expres de lege; că, art. 735 se referă la orice act juridic făcut cu călcarea legii de procedură, iar art. 736 are un caracter general, excluzându-se însă nulitățile de incompetență tratate în altă parte a legii. (A vedea dezbaterile parlamentare, ședința dela 9 Martie 1900, *Monitorul Oficial* 285 din 1900).

Pentru a pătrunde bine înțelesul juridic al cesiunii nu ajunge a lămurii că nulitățile de ordine pu-

blică legală sunt nulitățile întemeiate pe violarea unui text expres de lege; mai trebuie a lămurii și expresiunea „ordine publică”.

Planiol (t. I, pg. 117 No. 291 și urm.) arată că dispozițiunile de ordine publică coprind, mai întâi și în mod necesar, toate legile de drept public (adică acelea care regulează organizațiunea și atribuțiunile diferitelor puteri și a agenților puterilor, precum și obligațiunile și drepturile particularilor în materie politică, administrativă, etc.); apoi cuprind proibițiunile din dreptul privat edictate pentru considerațiuni de interes general.

Legile de drept public se referă aci în deosebi la problema juridică a competenței — care cum a declarat însuși autorul legii, nu intră în cadrul art. 736 pr. civilă — și de care ne-am ocupat sub paragraful III.

Rămân dar proibițiunile de interes general conținute în dispozițiuni din dreptul privat.

Planiol (ibidem) arată că legile de drept privat, prezentând acest caracter, se reduc la trei categorii principale: acelea care regulează starea și capacitatea persoanelor; acelea care organizează proprietatea și în special proprietatea funciară; acelea care impun părților măsuri în interesul terțiilor.

Regulele juridice și normele de drept spun în această privință, zice *Planiol*:

Că tot ce se atinge de starea persoanelor, de capacitatea sau incapacitatea lor, este de ordine publică și nu poate fi modificat prin convențiuni particulare.

Că, determinarea dreptului de proprietate (mai cu seamă funciară), a efectelor și a limitelor sale ating ordinea socială, și deci aparțin ordinii publice.

Că, în interesul terțiilor și pentru a nu li se compromite drepturile prin acte intervenite între părți determinate, legea privată prescrie măsuri de publicitate (materia inscripțiunilor, transcripțiunilor, notificărilor, publicațiunilor, etc.).

I) In ce privește măsurile de publicitate în interesul terțiilor, cu tot caracterul lor de ordine publică, urmează a le exclude în materia urmăririi imobiliare, de oarece textele pozitive ale art. 506 și 525 pr. civilă — am demonstrat aceasta până la evidență — obligă pe toți cei interesați în respectarea formelor a se adresa cu contestație sau opoziție formală la

tribunalul de urmărire, neputând ridica cestiunile la Casație omissio medio.

II) In ce privește dreptul de proprietate funciară, legislația noastră cunoaște două proibițiuni mari de ordine publică și constituțională :

Proibițiunea pentru străini de a poseda bunuri sau imobile rurale.

Inalienabilitatea pământurilor rurale date în loturi la țărani.

Când într'o urmărire imobiliară s'a vândut un imobil, deținut de un străin cu titlu de proprietar, fără ca cestiunea să fie ridicată dinaintea tribunalului urmăritor, ar putea să fie dedusă direct în Casație?

După art. 736 pr. civilă s'ar părea că da, fiindcă este vorba de o proibițiune de ordine publică legală (art. 7 din Constituție).

Inainte de toate, cine va putea propune nulitatea?

Debitorul și creditorul urmăritor? Este imposibil de conceput, căci ar fi un non sens ca, într'o situație anormală identică, ei să se lupte contra propriului lor interes.

Ceil'alți creditori? Non sensul ar fi încă mai colossal, de oarece ei și-ar compromite tocmai dreptul, pentru susținerea și apărarea căruia s'ar fi creiat calea extraordinară a recursului. Proprietarul român, care a alienat imobilul către străin, sau comoștenitorii români ai străinului?

Mai întâi, dacă imobilul a fost cumpărat la licitație de un român, proibițiunea constituțională nu mai operează în doctrina foarte echitabilă a Inaltei Curți de casație, după care moștenitorul străin dobândește moștenirea cu sarcină de a vinde imobilul rural.

Apoi, în toate cazurile, cestiunea proprietății sau mai bine zis a dobândirii dreptului de proprietate și cestiunea calității de străin sau român a terțului vor cere neapărat aprecierea elementelor de fapt, care nu a avut loc la tribunalul de urmărire, în lipsa contestațiunii introdusă conform art. 525 pr. civilă. Or, art. 736 alin. 3, spune categoric că propunerea nulității d'a dreptul în casație este permisă numai dacă nu cere o verificare a elementelor de fapt.

Când, după urmărire, s'a vândut la licitație publică un pământ rural (și Inalta Curte de casație, după

mai multe variațiuni, a interpretat că nu se poate scoate în vânzare asemenea pământ, chiar dacă s'ar chema la licitațiune numai țărani cu dreptul rural), locuitorul astfel expropriat putea-va el recurge direct în casație pe acest motiv? și în afară de dânsul și ceil'alți interesați?

Ipoteza pământului dat după legea rurală este mai delicată decât ipoteza imobilului rural cumpărat de străin. Conform doctrinei din urmă a Inaltei Curți, că pământul rural nu poate fi scos în vânzare (doctrină discutabilă față de dispoziția categorică a legii și consfințită de jurisprudența chiar a Inaltei Curți, că săteanul poate înstrăina lotul său la alt sătean, în cât exproprierea silită trebuie admisă ca fiind o înstrăinare consimțită mai de înainte de sătean), se va afirma că țăranelor expropriate și ministrul public vor fi în drept ca să atace ordonanța de adjudecare cu recurs.

III) In ce privește starea și capacitatea persoanelor, avem ca texte de lege de drept privat, conținând proibițiuni considerate de ordine publică, între altele : 1) art. 307 și 310 c. civ. privitoare la cercetarea paternității și la libertatea adopțiunii unei persoane, numai de o alta singură sau numai de doi soți; însă aceste texte de lege sunt fără aplicațiune în materia urmăririi imobiliare și a vânzării silită.

2) Art. 1308 și 1309 ce opresc pe tutori, mandatar, administratori, oficianți publici, pe magistrați și avocați de a se face adjudecatari ai averii pupilor, mondatarilor, Statului, sau de a se face cesionari de drepturi litigioase.

Aplicațiunea și a acestor articole va fi rară, dar posibilă mai ales prin persoane interpuse. Când cazul se va prezenta, recursul direct în casație va fi admisibil, când este de prevăzut că va fi indispensabilă o verificare a elementelor de fapt?

3) Textele de lege referitoare la minoritate. Se știe că minorul, când contractează singur, fără a fi reprezentat de reprezentantul său legal, are dreptul să atace în nulitate actul juridic, sub condițiunea expresă de a fi fost lezat : în asemenea condițiuni nu va putea deci formula un recurs direct, fiindcă discuțiunea motivului de recurs ar obliga Curtea de casație să verifice elementele de fapt, lucru pe care art. 736 îl refuză formal Inaltei Curți de casație.

Deasemenea, când reprezentantul minorului, lucrează sau contractează în numele minorului, fără a îndeplini formalitățile prescrise pentru protejarea intereselor minorilor, actul sau contractul este anulabil dar numai după cererea sau în numele celui interesat.

Este admisibil atunci un recurs direct în casație?

Răspunsul neted la întrebările de mai sus atârnă de cestiunea aplicabilității art. 736 pr. civilă în ce privește recursul contra ordonanțelor de judecare.

Așa dar, ordonanțele de judecare pot fi atacate cu recurs conform art. 736 alin. 3 pr. civilă.

Deși cestiunea toată stă în această întrebare, totuși am apreciat ca nemerit să dezvolt puțin materia ce formează obiectul dispoziției art. 736 al. 3, pentru că este foarte importantă, și doresc să prind bine tot adevărul juridic, pe care îl comportă subiectul studiului ce se adâncește în orizonturi mult mai largi decât titlul lucrării permitea ca să se întrevadă.

Interpretarea juridică exactă ne silește să recunoaștem că ordonanțele de judecare nu se pot ataca cu recurs, direct în casație, conform art. 736 alin. 3 pr. civilă.

Motivele de a decide în acest sens sunt neînălțurabile :

Art. 562 pr. civilă, înfățișează argumentul peremptoriu, căci potrivit lui ordonanța de judecare se casează în cazurile ce enumeră limitativ, cazuri ce am analizat îndelung până acum.

Art. 562 citează art. 732 și 735, dar nu citează art. 736, cu toate că ambele articole 735 și 736 fac parte din paragraful II despre nulități.

Enumerarea din art. 562 fiind limitativă, cum să se încuviințeze casarea ordonanței de judecare pe un motiv tras din dispoziția art. 736, ce nu figurează în acea enumerare precisă a cazurilor de recurs în casație?

Cestiunea va părea gravă, dar soluțiunea ce pun în lumină este inatacabilă.

De altmintreli, drepturile proprietarului român, care și-a înstrăinat imobilul rural către un străin; drepturile țăranului al cărui pământ rural a fost vândut la licitație; drepturile incapabilului lezat sau neprotejat cu formele esențiale ordonate de lege, vor fi valorificate, în cazurile când se vor întâmpla, pe cale

principală, în termen de 5 ani dela executarea ordonanței de judecare (art. 568 pr. civilă).

V

Pentru a încheia prezentul studiu mai trebuie să examinăm ultima cestiune anunțată :

Dacă se poate investi cu formula executorie și execută o ordonanță de judecare, înaintea expirării termenului de 40 zile, în caz de renunțare la dreptul de recurs.

Potrivit art. 560, 561 și 564 pr. civilă, recursul este suspensiv de executare; în curgerea termenului de recurs prețul adjudecării se va păstra la Casa de consemnațiuni și nemișcătorul nu se va da în posesia adjudicatorului; ordonanța de judecare se va executa, când au trecut cele 40 zile, fără a se face recurs, sau când recursul s'a respins, și dacă prețul este consemnat în condițiunile art. 551 pr. civilă; în fine nefacerea recursului se dovedește printr'un certificat dela primu'-grefier al Curței de casație.

Efectele importante ale exproprierei și adjudecării au determinat cu drept cuvânt pe legiuitor ca să dispună că, până când ordonanța de judecare va rămâne definitivă și neatacabilă, cumpărătorul la licitațiune publică să nu fie pus în posesiune.

Principiul este acelaș ca și în materie de hotărâri : hotărârile nu pot fi executate decât atunci când au căpătat caracterul definitiv; deosebirea este că o hotărâre trece prin două grade de jurisdicțiune în fond, pe când ordonanța de judecare este supusă numai recursului; în colo o hotărâre definitivă, atacată cu recurs, deși executorie, poate fi împedicată în acest efect, prin suspendarea execuțiunei cu o cauțiune care în acest caz asigură viitoarea executare după cum prețul adjudecării depus la Casa de depuneri asigură efectul integral al vânzării silite.

Dar exercițiul dreptului de recurs, ca și al oricărui drept procedural, este o simplă facultate. Nimeni nu poate fi obligat să exercite dreptul, ci din contra voința persoanei rămâne liberă să se conducă după interesul și aprecierea interesului ei.

Căile de atac instituite de procedura civilă au de scop a pune la dispoziția impričinaților mijlocul de a-și păstra conform legii un drept sau de a-și apăra un interes.

Însă dreptul ca și interesul nu se valorifică singur

și prin el însuși; numai persoana, titularul sau reprezentantul dreptului și beneficiarul interesului recunoscut de lege, pot pune în mișcare acțiunea; și numai când ea pretinde acest drept își manifestă interesul său, justiția se pronunță.

Această regulă are o aplicațiune importantă: recursul în interesul legii (fie chiar pentru cestiunea cea mai esențială de ordine publică) nu atinge efectul hotărârei în ce privește pe părți, care prin neexercitarea dreptului de recurs mențin puterea hotărârei.

Dacă așa dar exercițiul dreptului de a face recurs este un act de liberă voință și aparține criteriului părții interesate, dânsa poate să manifeste interesul de a face recurs sau să exprime voința de a renunța la recurs.

Inalta Curte de casație a hotărât că, și în materia despărțeniei, în care exista îndoiială (cu toate că nu avea justificare rațională), se poate renunța la dreptul de apel sau de recurs.

Pentruce, în materie de adjudecare, regula generală că exercitarea dreptului de a ataca o hotărâre pe cale ordinară sau extraordinară constituie o simplă facultate, nu și-ar găsi aplicațiune?

Există vreun text de lege care edictează că dreptul de recurs este o obligațiune imperioasă? Desigur că nu; ar fi fost și absurdă o atare dispozițiune de lege.

Art. 560, 561 și 564 pr. civilă, când vorbesc de rămânerea definitivă a ordonanței și dovada nefacerii recursului în 40 zile, se preocupă de cazul obișnuit când se exercită dreptul de recurs și se atacă în casațiune ordonanța de adjudecare.

De vreme ce părțile sunt în drept a renunța la recurs, și o dată ce ele au declarat formal că renunță la acest drept, nu mai subsistă rațiune să se aștepte trecerea termenului de 40 zile și să se facă dovada nefacerii recursului.

Reamintesc că mai sus — când am cercetat caracterul nulității ordonanței de adjudecare, vițiată prin lipsa unora din condițiunile de validitatea judecătorești cerute de art. 32 alin. 1, 2 și 4 din legea Curții de casație — am arătat că Glasson, afirmând că excepțiunea de incompetență se propune direct în casație numai de părțile în proces, este însă de părere că incompetența absolută nu se poate acoperi nici expres nici tacit, prin încuviințarea hotărârei (achie-

sare) sau executarea voluntară. Motivarea părerei consistă în a zice că părțile nu trebuiesc să confirme sau să ratifice actul contrar ordinei publice.

Dar am demonstrat că exercitarea dreptului de recurs este o pură facultate și am evidențiat deosebirea între caracterul nulității actului inexistent și caracterul nulității ordonanței de adjudecare, pronunțată fără competență sau cu violarea unor dispozițiuni de ordine publică (și să nu se uite dovada riguros juridică a neaplicării art. 736 pr. civilă, ce prevede nulitățile de ordine publică legală în materia ordonanțelor de adjudecare).

În asemenea condițiuni — când adică ordonanța de adjudecare își produce întregul său efect legal prin neatacare cu recurs — care logică adevărată, care bună și luminoasă judecată pot opri părțile să facă prin renunțare la recurs, ceea ce pot face prin neexercitarea dreptului de recurs?

Eficacitatea sancțiunii legale pentru respectarea dispozițiunilor de ordine publică este foarte micșorată, chiar suprimată cu desăvârșire când părțile o acoperă prin nefacerea recursului.

Înțelegeam ca legiuitorul să dispună că ordonanța de adjudecare nu va rămâne definitivă decât după expirarea termenului de recurs acordat părților și prin excepțiune ministerului public în cazuri de ordine publică.

Atunci ar fi existat o adevărată sancțiune.

În sistemul actual, după care părțile pot indirect, să acopere viciul sau nulitatea, lăsând să expire termenul legal fără a face recurs, de ce să se refuze părților dreptul de a exprima, prin renunțare formală la recurs, voința de a lăsa să treacă termenul, fără exercițiul facultății de a ataca cu recurs ordonanța?

Pentru actele nule de drept se explică doctrina prohibițiunii confirmării sau ratificării, fiindcă acele acte, oricând și în orice împrejurare, sunt privite ca inexistente, și ineficacitatea lor juridică se constată pur și simplu; pe când ordonanța de adjudecare neatacată cu recurs, din contra, are țaria deplină a unui titlu de proprietate judecătorească cu eficacitate legală.

De altmintreli, nefacerea recursului, prin urmare neatacarea ordonanței cu recurs, echivalează fără îndoiială cu o confirmare tacită a validității ordonanței de adjudecare; iar renunțarea formală ar echivala cu o confirmare expresă.

De unde atunci argumentul că nu e admisibil a confirma expres ceea ce este admisibil a confirma tacit?

Va mai putea legea să păstreze autoritatea morală și judecata să aibă prestigiu în ochii împricinăților, cărora pedeoparte li se spune: nu aveți dreptul să exprimați lămurit voința de a acoperi prin interesul ce aveți cutare nulitate de ordine publică, atingând interese superioare, dar vi se permite pe de altă parte că, în mod indirect și într'un termen dat (accesibil tuturor compromisurilor), să înfrângeți prescripția legală, să o lăsați să plutească ca o epavă răătăcită pe apă, nefăcând recurs, sau cu alte cuvinte nefăcând gestul de a scăpa epava virtuții legale a dispozițiunii de ordine publică!

Dacă adversarii tezei noastre vor găsi prilej să adaoge: oprirea renunțării formale la recurs va ocaziona mai sigur recursul, fiindcă termenul de 40 zile dă puțința descoperirii viciului, pe care unul din adversari va avea interesul să-l invoace. Răspund: considerațiunea n'are valoare serioasă; proibițiunea de a renunța la recurs nu este proclamată de lege, ba încă este admis de legiuitor că se poate renunța în mod tacit lăsând să expire termenul fără a introduce recursul.

Exercițiul unui drept nelimitat anume de lege, urmează a rămâne întreg și neștirbit.

In consecință:

Persoanele capabile sau cele abilitate legalmente pot renunța la dreptul de recurs contra ordonanțelor de adjudecare.

Prin renunțarea debitorului urmărit, a creditorului urmărit și a celorl'alți creditori și terții interesați, intervenienți la urmărire, la dreptul de recurs, ordonanța de adjudecare devine definitivă din acel moment; deci se va investi cu formula executorie și se va executa, dându-se imobilul adjudecat în posesia adjudecatului.

Concluziunea generală a prezentului studiu coprinde concluziunile formulate la finele fiecăruia din cele 5 capitole, în care am tratat subiectul. Sper că l'am prezentat sub toate aspectele lui.

Înainte de a termina să ne fie permis a arăta geneza articolului inserat în coloanele *Dreptului*.

Mi s'a prezentat de curând ocaziunea să apăr, dinaintea tribunalului Ilfov, interesele unui cumpărător la licitațiune publică, asupra căruia s'a adjudecat un imobil urban.

Urmărirea era cerută de un creditor ipotecar în al 2-lea rang după Creditul urban.

În tot cursul instanței, nici un alt creditor sau terțiu interesat n'a făcut nici un fel de intervențiune, prin contestație, opoziție, etc.

Debitorul, care nu era în măsură să achite ipoteca mult întârziată, a renunțat formal la dreptul de recurs.

Creditorul urmărit, acoperit cu prețul eșit la licitațiune, a renunțat și dânsul la recurs, nemai având nici un interes.

Creditul urban a primit pe adjudecatar ca societar pentru capitalul neamortizat, declarând că nu se opune la liberarea ordonanței de adjudecare, achiesând astfel în totul la efectele ordonanței.

Am supus atunci tribunalului de urmărire cererile de investire și de executarea ordonanței, înaintea expirării termenului de 40 zile, pe baza renunțărilor exprese și tacite la recurs.

Cestiunea s'a interpretat în jurisprudență totdeauna în sens contrar opiniunii ce exprimam.

Totuși tribunalul de notariat, compus din doi distinși magistrați și între care însuși președintele secțiunii, atât de apreciat în cercurile noastre, mi-a făcut onoarea să delibereze asupra cererii.

Cererea însă nu s'a admis și ordonanța de adjudecare s'a investit zilele din urmă, după expirarea termenului de 40 zile.

Situațiunea atât de lămurită a adjudecatului și sentimentul inutilității trecerii termenului de 40 zile mi-au deșteptat atențiunea și mi-au sugerat soluțiunea, pe care după o cercetare a judecății, o împărtășesc în *Dreptul* cu convingerea fermă că ea reprezintă concentrarea unei gândiri exacte și elaborarea unei bune metode de interpretare juridică.

Ioan D. Filitti

BULETINUL PUBLICAȚIUNILOR JUDICIARE

Tribunalul Putna

Ordonanța No. 48

Noi președintele tribunalului Putna secția II:

Având în vedere petițiunea Pr. Const. Brăileanu înregistrată la No. 25561 din 1913, prin care cere afișarea și publicarea unei cambii de 700 lei, semnată în alb, cambie care a perdut-o.

Văzând art. 354 și 355 cod. comercial.

Ordonăm:

Afișarea și publicarea la locurile indicate de art. 354 și 355 cod. comercial cum și în ziarul *Dreptul* a cambiei de 700 lei, semnată în alb de Pr. Const. Brăileanu din Focșani cu mențiunea «Bun și aprobat de mine pentru suma de 700 lei» cambie care a perdut-o, cu invitare către oricine o posedă să o înfățișeze la grefa tribunalului Putna secția II, în termen de 40 zile conform al. 2 de sub art. 355 cod. comercial, cunoscând că în lipsă de înfățișare se va declara fără tărie față de posesorul.

Data în camera de consiliu azi 9 Ianuarie 1914.

p. Președinte, **S. Gogălniceanu.**

Grefier, *C. Chiriacescu*